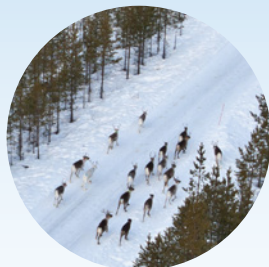

Läkemedelsgivare
ökar självständighet

Renvarning

Älvsby
Konståkningsklubb

Magdalena Pajala,
skidlärare på gymnasiet

älvsbybladet

Nr 4/ 2023

INFORMATION FRÅN ÄLVSBYNS KOMMUN

Bolidens nya planer för Lavergruvan
”Jättespännande fyndighet”

Utbildning för sjuksköterskor, undersköterskor och arbetsterapeuter i hur påfyllning och uttag ur läkemedelsgivarna (automaterna) fungerar.

Läkemedelsgivare ökar trygghet och självständighet

Älvsbyns kommun har införskaffat 10 automatiska läkemedelsgivare från företaget Evondos till hemsjukvården. Givarna gör det möjligt för personen att själva kunna ta sin medicin på rätt tid, utan att behöva invänta vårdpersonal.

– Det här är ett led i Älvsbymodellen för att vi vill jobba personcentererat. Vi behöver värna om personens mål och mening i livet. Vårt motto är att leva hela livet och vi tänker att en del behöver rullator eller annat hjälpmedel och en del behöver Evondos, säger enhetschef Annelee Mickelsson.

Läkemedelsgivaren är ett låst bänkskåp som laddas med personens dosförpackade läkemedel. Skåpet ger sedan ifrån sig ljus- och ljudsignaler på rätt tid för att påminna personen om att ta sina läkemedel. Om personen inte tar sitt läkemedel, trots påminnelser från läkemedelsgivaren, skickar den automatiskt ett larm till vårdpersonal som åker hem till personen.

– Det blir mer patientsäkert. Många har mediciner som ska ges specifika tider. Men då vi är hemma hos många kan det ibland diffa med tiden när vi kommer hem till personen. Med den här apparaten kommer de själva kunna ta sin medicin rätt tid. Det här kommer öka deras självständighet, de känner att de ansvarar över sin egen läkemedelshantering, säger Johanna Berglund, sjuksköterska inom hemsjukvården.

Skapar trygghet hos personen

Allt färre söker jobb inom vård och omsorg och färre har möjlighet att ta emot delegering av läkemedel av olika anledningar.

I och med läkemedelsgivarna kommer nu tidspressen att minska och ge personalen mer spelrum för andra eventuella insatser.

– Vi är färre personal som ska ta hand om fler äldre och sjuka. Vi måste få in ett nytt arbetssätt som gör att vi har en säker läkemedelshantering i vår verksamhet och det här är ett försök att få det. Det här frigör tid för andra omvårdnadsinsatser också, om personalen inte måste vara där exakta tidpunkter för att ge läkemedel, säger Vivianne Norberg Danell, sjuksköterska.

– Jag som undersköterska kan komma in lite senare. Jag behöver inte vara där den exakta tiden, vilket ger mig lite mer spelrum. De allra flesta har sina mediciner klockan åtta på morgonen eller klockan 20 på kvällen och vi kan inte vara hos alla samtidigt. Så klarar man av att ta sina egna läkemedel så självklart ska man få göra det. Det blir en trygghet för dem att de får sina läkemedel i tid. Men det utesluter inte ett besök som de är beviljade och behöver, säger Britt-Marie Lindkvist, undersköterska på hemsjukvården.

– Många personer har ju andra typer av hjälpmedel, till exempel rullstol eller rullator, och den här läkemedelsgivaren är också ett hjälpmedel som hjälper personen att bli mer självständig och kunna ta sin medicin själv. Det hjälper också att upprätthålla rutiner för personen, genom att den plingar till vid rätt tidpunkt, säger Karolin Eliasson, arbetsterapeut.

Text: Robin Nilsson

Foto: Peter Lundberg

EKN stöttar svensk export – minskar risken för att företag inte får betalt

Exportkreditnämnden (EKN) är en statlig myndighet vars uppgift är att stötta både större och mindre företag som arbetar med export till andra länder, eller planerar att göra det.

Detta gör EKN genom att erbjuda ekonomiska garantier, som minskar risken för att företaget inte får betalt för sin export.

Om köparen till exempel skulle bli oförmögen att betala kan EKN betala ut ersättning till svenska företag som inte får betalt. EKN kan också hjälpa svenska företag att få lån från banker, även om köparens bank är tveksam till att ge lån.

Rekommendationen är att kontakt med EKN tas i ett tidigt skede. Mer än 95 procent av ansökningarna beviljas.

Mer information hittas på EKN:s hemsida www.ekn.se.

ÄLVSBYNS KOMMUN

ÄLVSBYBLADET

Ansvarig utgivare:
Anna Lindberg

Redaktör:
Peter Lundberg
peter.lundberg@alvsbyn.se

Adress:
Älvsbyns kommun, 942 85 Älvsbyn

Webb:
www.alvsbyn.se

E-post:
kommunen@alvsbyn.se

Telefon:
0929-170 00 vx

Text/foto:
Peter Lundberg, Robin Nilsson och pressmeddelanden där inte annat anges

Omslagsfoto:
Bergslagsbild AB

Original/tryck:
Älvsby Tryck & Design AB

Robert Erixon och Åsa Sjöblom, utvecklingsingenjörer på Boliden AB.

Ny ansökan för Lavergruvan

Boliden AB har de senaste månaderna haft en samrådsprocess för att söka en ny bearbetningskoncession för Lavergruvan i Älvsbyns kommun. Syftet med samrådet är att myndigheter, allmänhet och sakägare ska få komma med synpunkter innan Boliden lämnar in sin ansökan.

Möjlighet finns att lämna synpunkter under samrådsprocessen till Boliden senast den 31 januari 2024 vad gäller deras ansökan om bearbetningskoncession.

Gruvfyndigheten i Laver består främst av koppar, men innehåller även andra metaller som guld, silver och molybden. Boliden beskriver fyndigheten och framtida verksamhet snarlik deras gruva i Aitik, Gällivare.

– Det är en jättespännande fyndighet, visserligen med en låghalt i, men det är ändå Europas näst största potentiella fyndighet. Det är en stor sammanhängande fyndighet där vi dessutom behöver bryta förhållandevis lite gråberg för att komma åt fyndigheten, vilket är väldigt positivt, säger Robert Erixon, utvecklingsingenjör på Boliden.

Ny miljöteknik i fokus

I förra ansökan som fick avslag var upplägget att göra en stor damm och tömma några vattendrag. Det nya är helt annorlunda där de visserligen fortfarande vill bedriva verksamheten i form av dagbrott men i stället med en så kallad förtjockad deponering. Den nya ansökan innehåller bland annat att Lill-Laversjön inte behöver tömmas och

ett nytt koncept för avfallshantering med fokus på ny miljöteknik. Boliden planerar att separera ut svavlet från avfallet, vilket skulle minska risken för lakvattenproblematik och bidra till en mer långsiktigt hållbar verksamhet.

– Vi har ett helt nytt koncept för avfallshantering, förklarar Åsa Sjöblom, utvecklingsingenjör på Boliden. Vi tittar på möjligheten att deponera med en torrare förtjockad teknik i stället för våta dammkonstruktioner. Vi vill dessutom redan från början separera ut svavelhaltigt material från gruvavfallet för att förebygga miljöpro-

blem och att successivt efterbehandla materialet, vilket är avgörande för att undvika långvariga påverkningar av miljön.

Potential för många arbetstillfällen

Om en gruvetablering i Laver blir av skulle den kunna innebära många arbetstillfällen i Älvsbyns kommun. Boliden uppskattar att projektet till att börja med skulle kunna skapa upp till 1 000 arbetstillfällen under den runt två år långa byggfasen och 500 arbetstillfällen i den färdiga gruvan under driftsfasen. Utöver detta behövs många entreprenörer och andra arbetstillfällen kan skapas tack vare gruvan.

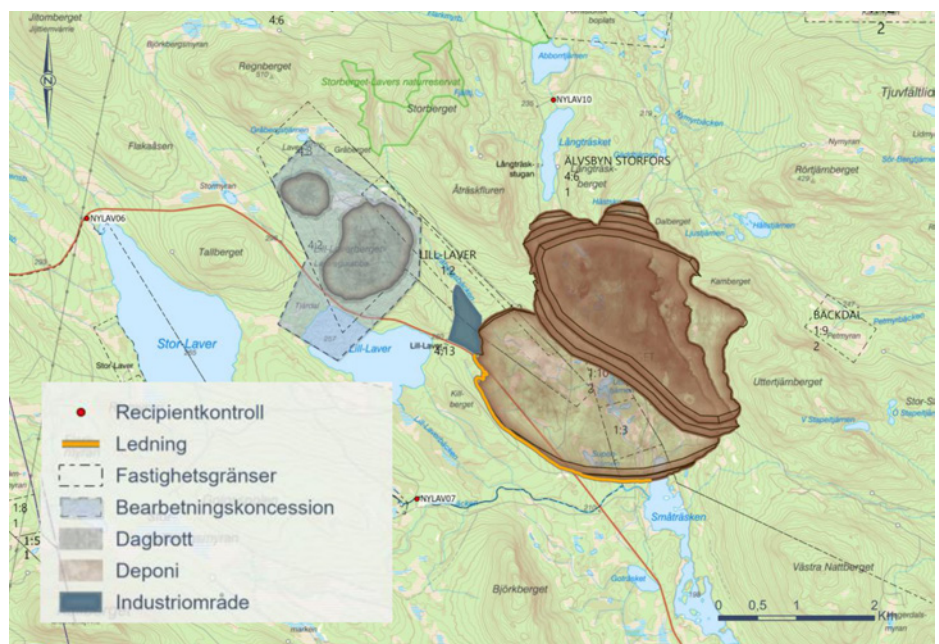
Flera yrkesgrupper behövs

En gruvetablering i Laver skulle innebära stora möjligheter för de unga i kommunen att få ett jobb i framtiden, enligt Robert Erixon på Boliden.

– Det kommer att behövas elektriker, bergarbetare, traktorförare, olika mekaniker för service och underhåll. Det kommer behövas akademiker, ingenjörer, tjänstemän och de som är intresserade av datorer. Så de flesta teoretiska och praktiska gymnasieutbildningar och även universitetsutbildningar berörs alltså. Det är jätteviktigt att unga är medvetna om de här möjligheterna, säger han och tillägger. Även om det sker en utveckling inom AI och automation, så innebär det inte mindre antal jobb utan andra typer av arbetstillfällen i framtiden.

Bolidens ansökan planeras vara klar och lämnas in till Bergsstaten senast i oktober 2024.

Text och foto: Peter Lundberg

Karta från Bolidens samrådsunderlag inför ansökan om bearbetningskoncession.

FÖRETAGSPROFILER

Marcel Köppe Media Production

Här kan du läsa om ett av alla över 800 aktiva företag i kommunen. Har du tips på ett företag som du skulle vilja att vi skriver om? Hör av dig till Älvsbybladet.

Foto: Tamara Sushko.

Från Docka till Disney+

Efter över tio år som frilansare startade Marcel Köppe 2022 ett eget filmproduktionsföretag, Marcel Köppe Media Production. Senaste året har han färdigställt sin första kortfilm ”Docka” och även hunnit med att jobba för Disney+.

Marcel driver sitt företag som enskild firma och kallar sig själv filmproducent och filmarbetare. Efter att ha arbetat som frilans i över tio år vid sidan av sina anställningar startade han sitt företag 2022.

– Den största biten är det psykologiska med att lämna anställningstryggheten och verkligen förlita sig på att man har uppdrag. Nu är det verkligen jag som måste se till att jag har en inkomst varje månad, reflekterar Marcel över om övergången till att vara egen företagare.

Marcel framhåller fördelarna med att vara sin egen chef och få möjligheten att driva de projekt han tror på.

– Det är ett jobb som kräver mycket passion annars funkar det inte, men man måste vara ekonomisk och vara duktig på att lägga undan från de projekt där man tjänar pengar, förklarar han.

Hur är det att driva ett så här pass nischat företag ifrån Älvsbyn?

– I det stora hela spelar det numer mindre roll var den här typen av företag ligger. Mycket gör jag via dator som organisationsplanering, skriva manus, kontakter med finansörer och myndigheter. Vi har många digitala möten när jag inte är ute i fält. Däremot underlättar det lite att företaget är skrivet här när jag söker vissa projektpengar, för en del är riktade för landsbygd. Sedan är det jämförelsevis väldigt billigt att bo här.

Hur är det att vara enmansföretagare?

– Jag jobbar egentligen aldrig ensam på det sättet. Jag har under åren byggt upp ett kontaktnät av filmarbetare i Norrbotten och Västerbotten och arbetar ofta tillsammans med dem. Det blir också mycket att vi använder varandras kunskaper och tipsar varandra om jobb. Ena gången är jag producent, nästa gång är någon som jobbat i mitt filmteam producent och jag jobbar för dem. Det är väldigt mycket utbyten mellan oss mindre företag, säger Marcel.

Nu senast har han jobbat med en reklamfilm för Mathem och han håller även

på med sin första egna kortfilm, ”Docka”, där han är producent, manusförfattare och regissör.

– Det har varit kul att jobba med en relativt stor egen produktion. Det var en väldigt optimal storlek på teamet, för att kunna ha en gemenskap och god kommunikation med hela teamet, säger han.

Filmen Docka har han hållit på med till och från under lite mer än två år. Från att skriva manus till inspelning och efterbearbetning. Från början var tanken att göra en musikvideo, men den idén gjorde han helt om när han började på producentutbildningen ”Northhern Motion”, som Filmpool Nord och Film i Västerbotten arrangerade.

– Då fick jag idén att gå från tre minuter musikvideo till 12 minuter kortfilm och att bygga om manuset helt och hållet. Jag har exempelvis scener där man hör en sak och ser något annat för att skapa en speciell känsla. Det var en väldigt givande process att få utveckla karaktärer och skapa speciella sinnesuttryck, säger han.

Marcel har jobbat väldigt mycket med film och även producerat lite reklamfilm,

men som ny producent och regissör i den så kallade riktiga filmvärlden har det varit svårt att få finansiering.

– Det räcker inte med att ha en bra idé utan man måste också vara en duktig säljare. Till kortfilmen Docka har jag fått medfinansiering av bland annat Filmpool Nord och Film i Västerbotten. Det mesta av pengarna har dock gått till praktiska saker som mat, resor och boende för att ha teamet med nästan 20 personer på plats. Det är också ganska mycket kostnader i efterbearbetning.

Marcel har i sommar även varit en del av det svenska teamet för Disney+ originalserie ”Koka björn”. Där var han platsansvarig och senare även bakom-scenerna-fotograf.

– Att vara på stora filminspelningar som denna med runt 120 personer i teamet plus statister är väldigt givande. Både att se hur andra jobbar men sen även att till exempel vara delaktig i att få fram inspelningsmiljöer där man själv kommer på sig att tänka att, wow det här gjorde vi bra, finns den här platsen så nära där jag bor.

Hur fick du jobbet som bakom-scenerna-fotograf?

– Jag älskar den typen av jobb. Så när jag ändå var på plats frågade jag om det var okej att jag fotograferade för egen del. Senare visade jag lite bilder för produktionsledningen på plats som gillade vad de såg och de visade för Disney. Sedan kontaktade Disney mig och de var lyriska över mina bilder, så jag fick ett bildkontrakt med Walt Disney Company. Det var lite oväntat men väldigt kul att få ett sådant uppdrag.

Vad är drömmen på sikt?

– Jag har faktiskt påbörjat ett manus för en teveserie. Det vore en dröm att få förverkliga det, avslutar Marcel.

Text: Peter Lundberg

Marcel Köppe regisserar skådespelarna Iben-Solveig Köppe och Annika Rimbléus i den egna kortfilmen ”Docka”. Foto: Tamara Sushko.

”Koka björn” är Disneys första nordiska originalserie som är baserad på Mikael Niemis bok med samma namn. Inspelningarna sker både i Sverige och Finland med skådespelare som Gustaf Skarsgård (på bilden) och Pernilla August. Första säsongen består av sex avsnitt och ska lanseras internationellt under 2024. Foto: Marcel Köppel/Disney+

Paketboxar på Stigarna och Björkgatan

I samarbete med PostNord har Älvsbyns fastigheter nu placerat ut två paketboxar för paketutlämning på området Stigarna och Björkgatan. Paketboxarna är tillgängliga dygnet runt, så du kan hämta dina paket när det passar dig. Du väljer paketbox som leveransalternativ i e-handelsföretagets check-out och får sedan avisering precis som vanligt. När du fått din avisering hämtar du ditt paket ur paketboxen genom att använda PostNords App och legitimerar dig via Mobilt BankID.

Fler frågor och svar hittar du på PostNords hemsida.

Hedvig Åhrén och Ellá Márge Nutti är skådespelare i "Snödrömmar". Foto: Ulrika Malm, SVT.

Ett magiskt vinteräventyr där snön inte faller

Under hösten har nästa års julkalender spelats in i bland annat Bredsel och Älvsbyn. Den första december 2024 börjar julkalendern sändas i teverutan.

I 24 avsnitt tas tittarna med in i den samiska berättelsen "Snödrömmar". I serien gestaltas bland annat Bredsel och kommunhuset i Älvsbyn.

– Det har varit en ren fröjd. Lite feedback till Bredsel är att där var det väldigt

väldigt kallt, berättar regissören Jonas Wallerström med glimten i ögat.

Nästa december bjuds tevetittarna in i en magisk berättelse, när julkalendern "Snödrömmar" sänds på SVT. Bakom rodret hittar vi bland annat regissören och manusförfattaren Jonas Wallerström, som bland annat har regisserat teveserierna "Sjölyckan", "Hallberg" och "Bauta". I Snödrömmar kommer man från Norrbottens sida få se delar av Käbdalis, Bredsel och Älvsbyn.

– Det har gått mycket bra och varit väldigt roligt, förutom den tidiga snön som naturligtvis ställer till det för en berättelse som handlar om att snön inte faller, berättar Jonas Wallerström.

Var är snön?

2024 års julkalender är ett spännande julmysterium i den samiska naturen, där två systrar som bor på en familjedriven skidort måste ta reda på varför snön är försvunnen från deras fjäll.

– Vi ville hitta på ett julmysterium som inte handlade om att själva julen var hotad – och på ett tåg fast i snökaos föddes idén om att det i stället kunde vara snön som fått förhinder. Parallellt med idéarbetet läste jag en bok av en samisk författare, "Herrarna satte oss hit" av Elin Anna Labba, och då insåg jag att berättelsen också kunde vara samisk. Jag fick kontakt med de samiska författarna Oskar Östergren Njajta och Annica Wennström och vi utformade en grundidé tillsammans.

Bland huvudrollerna finns bland annat barnskådespelarna Ellá Márge Nutti och

Hedvig Åhrén.

– De är två otroligt begåvade skådespelare. De jobbar hårt, lever sig in i scenerna och kan manuset utan och innan. Dessutom är de borta väldigt mycket från skolan och måste ta i kapp skolarbete på kvällar och helger, de är riktiga kämpar och gör magiskt fina rollprestationer.

Vad har du för förhoppningar när Snödrömmar börjar sändas nästa år?

– Jag hoppas att folk ska heja på vår familj, skratta med dem, känna igen sig och inte minst sitta som på nålar hela vägen fram till julafton!

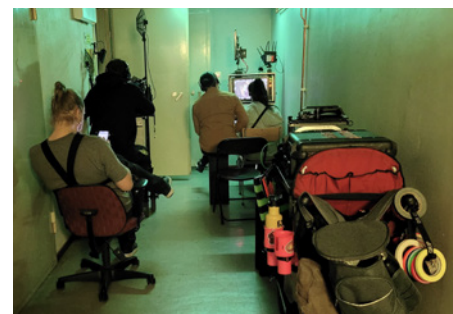
I rollerna ser vi Ellá Márge Nutti, Hedvig Åhrén, Olle Sarri, Anna Åsdell, Pávva Pittja, Nik Märak, Christine Meltzer, Shirley Clamp, Måns Nathanaelson, Olov-Anders Sikku och Per-Henrik Marakatt Mangi.

Snödrömmar har premiär på SVT den 1 december 2024.

Text: Robin Nilsson

En del av handlingen utspelar sig i kommunhusets foajé. Foto: Peter Lundberg.

Även kommunhusets källare användes som inspelningsplats. Foto: Robin Nilsson.

Handling

Den lilla familjedrivna skidorten Gavmo-fjäll är i normala fall ett snöparadis. Men just den här december faller ingen snö på fjället, trots att alla andra fjäll runt omkring gnistrar vita. Systrarna Ristin och Aila inser snart att Gavmo-fjäll inte är någon vanlig plats, och blir indragna i ett mysterium där kryptiska drömmar öppnar dörren till fjällets hemligheter.

Shirley Clamp, Måns Nathanaelson, Anna Åsdell och Olle Sarri medverkar i Snödrömmar, som är Sveriges televisions julkalender 2024. Foto: Ulrika Malm, SVT.

Johannes Granström berättade om H2 Green Steel för eleverna på Älvsbyns gymnasium.

H2 Green Steel inspirerade gymnasieelever i Älvsbyn

Besök och föreläsning från H2 Green Steel gav gymnasieelever i Älvsbyn inspiration med visioner om en hållbar industri och framtida kompetensförsörjning.

– Det blev en mycket lyckad och värdefull presentation av etableringarna som sker i norra Sverige, utveckling av hållbar industri och framtida kompetensförsörjning, säger Katarina Gudmundsson, gymnasielärare på Ekonomiprogrammet på Älvsbyns gymnasium.

H2 Green Steel, ett företag som planerar att bygga en storskalig produktionsanläggning för fossilfritt stål i Boden, har besökt Älvsbyns gymnasium. Från företaget kom Johannes Granström som tillika är en tidigare elev på Älvsbyns gymnasium. Han berättade för eleverna om företagets utmaningar och frågor kring hållbarhet, deras

hållbarhetsprofil och verksamhet och vad som sker i norra Sverige med andra etableringar/industrisatsningar.

– Det var väldigt intressant att höra om H2 Green Steels planer och hur de arbetar med hållbarhet. Det var också inspirerande för mig och eleverna att höra om de andra etableringarna som sker i norra Sverige, säger Katarina Gudmundsson.

H2 Green Steels presentation är en del av Älvsbyns gymnasiums fokus på hållbar utveckling. Under hösten har eleverna arbetat med att öka sin kunskap om och engagemang för världshandel och hur vi konsumenter kan göra skillnad genom våra aktiva val.

Text: Peter Lundberg

Foto: Katarina Gudmundsson

Älvsbyns gymnasium är näst bäst i Norrbotten

Älvsbyns gymnasium är det näst bästa gymnasiet av 17 gymnasium i Norrbotten, enligt en ny gymnasieranking från jämförelsetjänsten Ednia. Rankingen baseras på en rad olika faktorer, bland annat betyg, arbetsmarknadsmatchning och elevers trivsel.

– Jag är självklart glad över att gymnasieskolans fantastiska verksamhet uppmärksammas på det här sättet. Det är ett kvitto på att vi gör ett bra jobb och också att våra elever är nöjda med sin utbildning, säger Jonas Wallin, skolchef i Älvsbyns kommun.

Enligt rankingen har Älvsbyns gymnasium en betygsmedelvikt på 22,1, vilket är högre än rikssnittet på 21,9. Skolan har också en hög arbetsmarknadsmatchning, vilket innebär att många elever får jobb efter gymnasiet.

– Vi är väldigt glada över att ha placerat oss så bra i rankingen. Vi arbetar hårt för att våra elever ska få en bra utbildning som förbereder dem för arbetslivet. Vi samarbetar med näringslivet och andra aktörer i samhället för att säkerställa att våra elever får den kompetens som efterfrågas, säger Olof Johansson, rektor på Älvsbyns gymnasium.

Bästa gymnasierna i Norrbotten:

- 1 - Sandbackaskolan, Arvidsjaur
- 2 - Älvsbyns gymnasium, Älvsbyn
- 3 - Strömbackaskolan, Piteå
- 4 - Rymdgymnasiet, Kiruna
- 5 - Luleå Gymnasieskola, Luleå
- 6 - Gränsälvgymnasiet, Övertorneå
- 7 - NTI Gymnasiet, Luleå
- 8 - Grans Naturbruksgymnasium, Piteå
- 9 - Furuhedsskolan, Kalix
- 10 - Björknäsgymnasiet, Boden
- 10 - Lapplands Gymnasium, Gällivare
- 12 - Tornedalsskolan, Haparanda
- 13 - Lapplands Gymnasium, Jokkmokk
- 14 - Lapplands Gymnasium, Kiruna
- 15 - Lapplands Gymnasium, Pajala
- 16 - Praktiska Gymnasiet, Luleå
- Orankad - Realgymnasiet, Luleå

Läs mer på:

ednia.se/ranking/norrbotten

Om Ednia

Ednia är en svensk jämförelse- och informationsplattform för gymnasieskolor som ska hjälpa elever göra bättre gymnasieval. Plattformen hämtar statistik från Skolverket, Skolinspektionen samt Statistiska centralbyrån och skapar rankingar utifrån statistiken. Ednia är helt fristående från både skolorganisationer och andra aktörer.

Årets ensemble lovar en sprudlande folkfest när Diggiloo fyller 20 år. Foto: Anna-Lena Ahlström.

Diggiloo återvänder till Älvsbyn – firar jubileum i Storforsen

I 20 år har Diggiloo underhållit Sverige med sina musikaliska shower. Tillsammans har artister, musiker och underhållare rest land och rike runt för att bjuda publiken på både musik och roande underhållning. Sommaren 2024 fyller den familjära succéshowen 20 år.

Som en del av jubileumsturnén återvänder Diggiloo till Storforsen den 25 juli, för att fira detta tillsammans med publiken. Än en gång kommer delar av artist- och humoreliten inta naturscenen och stämma upp till både sång, musik och självklart bjuda på ett och annat skratt.

Årets ensemble består av Anders Bagge, Lucia-noz, Wiktorina, Andreas Lundstedt, Liamoo, Andreas Weise, Elisa Lindström, Dogge Doggelito, Jessica Andersson, Lisa Stadell, komikern Ann Westin och Idolvinnaren Cimperly Wanyonyi.

Skotertrafiken hotar renarnas betesro

Delar av Luokta-Mávas sameby har sitt vinterbetesland för sina renar i Älvsbyns kommun. Det är viktigt att vara uppmärksam när man vistas ute på vägarna eller ute i naturen och visa hänsyn vid eventuellt möte med ren.

– Vi har upplevt ett allt större problem med skotertrafik i området där renarna betar och ibland möter vi skotrar mitt bland betande renar. Detta medför att renarna inte får betesro och skräms hela tiden från betet, berättar Jon-Ole Kuhmunen från Luokta-Mávas sameby.

Renarna är flockdjur och följer varandra. När de ser skoterspår blir de nyfikna och vill undersöka dem. Detta kan leda till att de sprider sig över stora områden på kort tid. För renskötarna innebär detta att de måste lägga mer tid och resurser på att samla ihop renhorden. Det är därför viktigt att följa de lagar och bestämmelser som finns.

– Jag vill även framhålla att körning efter skoterled inte är ett så stort bekymmer, de är friåkning på kalhyggen och i bergen som ställer till problem för oss. Jag kan även tänka mig att markägarna är rädda om sina plantor, säger Jon-Ole Kuhmunen.

Vid möte med ren – viktigt att tänka på

Vänligen sänk farten eller om möjligt välj en annan väg/skoterled när du ser:

- Renar.
- Varningsskyltar.
- Sopsäckar som hänger vid väggkanten eller skoterspår.
- Spår av renar.

Renen rör sig ständigt och betar sig ofta västerut.

Så säger renskötselagen

94 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet...

... stänger av fastställd eller annars gällande flyttningssväg för renar eller vidtar åtgärder på eller invid vägen så att dess framkomlighet väsentligt försämras.

... skrämmer eller på annat sätt ofredar renar som uppehåller sig på ett område där renskötsel då är tillåten.

... obehörigen driver bort renar från ett område där renskötsel då är tillåten eller hindrar renar från att beta på ett sådant område.

... inte följer ett föreläggande eller bryter mot ett förbud som har meddelats med stöd av 65 a §, om inte föreläggandet eller förbudet förenats med vite.

Text: Robin Nilsson

Foto: Marcel Köppe

Minska risken att bli påkörd – använd reflex!

Risken att som fotgängare bli påkörd och dödad av en bil är tre gånger så stor i mörker som i dagsljus. Genom att använda reflexer minskar du risken för att skadas eller dödas när du promenerar i mörker. Med reflexer syns du på ungefär 125 meters håll i mörker om du möter en bil med halvljuset påslaget. Då har föraren tid på sig att sakta in.

Checklista - reflexer

- Använd reflexer i mörker och skymning. Utan reflex syns du mycket dåligt eller inte alls.
- Använd reflex både i centrum och utanför. Bara för att du ser betyder det inte att andra ser dig.
- Bär reflexer lågt och så att de syns från olika håll, som exempelvis reflexband runt hand- och fotleder.
- Byt ut reflexen då och då. Reflexer blir uttjänta och förlorar sin reflektionsförmåga efter ett par år.
- Reflexer på kläder och liknande slits snabbt eftersom de utsätts för tvätt och annat slitage.
- Hundar och hästar behöver också reflexer. Du hittar dem i djuraffärer.
- Ha en reflex tillhands i jackfickan året om. Det finns mörka timmar varje dygn nästan året runt.

Hur ska en bra reflex vara?

Reflexen ska vara minst 15 kvadratcentimeter för att ge tillräcklig reflektion. Reflexen ska vara CE-märkt.

Älvsbyborna är jätteduktiga på att röra på sig, både unga och gamla. Många har hundar som de motionerar på kvällarna. Det är därför viktigt att även våra fyrfotade vänner också använder reflex.

FÖRENINGSPROFILER

Älvsby Konståkningsklubb

Här kan du läsa om en av alla över 100 föreningar i kommunen. Har du tips på en förening som du skulle vilja att vi skriver om? Hör av dig till Älvsbybladet.

Klubben som skapar rörlig konst på isen

2005 grundades den nuvarande Älvsby Konståkningsklubb. Sedan dess har åkarna bjudit på tekniska hopp, piruetter och graciös dans på isen.

Konståkning är en vintersport där utövaren, på ett par skridskor, uppträder på isen till musik, genom dans, piruett och speciella steg. Detta görs antingen ensam eller i par. I Älvsbyn grundades Älvsby IF:s konståkningssektions första generation i början av 1970-talet. Efter att ha legat nere ett längre tag startades klubben upp igen 2005 och har i dagsläget 60 medlemmar, varav 45 av dessa är aktiva åkare.

Klubben har idag sju tävlingsåkare i åldrarna sju till 15 år, samt ett par åkare som håller på att arbeta sig upp till tävlingsklass.

– Jag har som förhoppning att vi ska växa som förening, att fler hittar till konståkningen. Men det handlar också om att de som vi har ska tycka att det är roligt och vilja stanna kvar. Det är min målsättning, att vi överlever och får in nytt blod hela tiden, berättar Andreas Nilsson, kassör i Älvsby Konståkningsklubb.

Konståkningssektionen har även verksamhet för de allra yngsta. I skridskoskolan får åkarna lära sig skridskoåkningens grunder och leka fram ett eventuellt framtida intresse. I skrivande stund har skridskoskolan 32 åkare i åldrarna 4–10 år.

Ny tränare och uppskattade arrangemang

I fjol fick klubben en ny tränare, när Luleåbon Erika Blom tog sig an uppdraget.

Erika Blom från Luleå är tränare i Älvsbyn sedan förra året.

Andreas Nilsson, kassör, tillsammans med några av klubbens medlemmar.

Älvsby Konståkningsklubb har idag cirka 45 aktiva åkare.

Erika har tidigare meriter som tränare för både Luleå Konståkningsklubb och Luleå Allmänna Konståkningsförening.

– Hon har varit jätteduktig. Vi är jätteglada över att hon ville komma. Hon har rätt tränar-kompetens. Så det känns jätteroligt att hon vill åka hit och ta den tiden, säger Andreas.

Tidigare år har klubben arrangerat julshow för allmänheten, där åkarna uppträtt i julutstyrel. I och med pandemin har det dock legat på is. Fram tills i år.

– Det är jätteskoj, vi har ju inte haft det på ett tag. En stor del är att vi får in dem här som inte har börjat tävlingsåka än, så att dem ska kunna få uppträda också inför publik, berättar Andreas inför starten.

I samband med höstlovet arrangerade klubben ett uppskattat Disco on ice, där lamporna i ishallen släcktes ned och ersattes med discoljus.

– Det har varit jättemycket folk, så det har varit riktigt skoj. Planen är att vi kommer vidareutveckla det till nästa år, då blir det nog mer utklädningsdisco och sådana saker.

Årets julshow hette "The X-mas Movie Show"
Foto: Andreas Nilsson.

En förhoppning inför framtiden är att ta steget vidare och hålla i olika tävlingar i ishallen.

– Det är något som jag vill gå vidare med, att vi ska kunna arrangera olika former av tävlingar här i Älvsbyn, för att på så sätt kunna locka in fler åkare och även då få publiken in hit.

Text: Robin Nilsson
Foto: Sterling Nilsson

YRKESPROFILEN

Skidlärare

Älvsbyns kommun har 100-tals olika kommunala jobb i sin verksamhet. Har du tips på ett kommunalt yrke som du skulle vilja att vi skriver om? Hör av dig till Älvsbybladet.

Magdalena Pajala:

– Det är viktigt att lyssna på sig själv och välja sitt eget spår

Magdalena Pajala, tidigare världsstjärna i längdskidåkning, är sedan i februari 2023 skidlärare på Älvsbyns idrottsgymnasium. Hon trivs utmärkt med sitt nya jobb och tycker det är inspirerande att kunna dela med sig av sin erfarenhet till unga idrottare.

– Det är väldigt givande att få arbeta med elever som är motiverade och vill utvecklas inom idrotten. Jag tror att min erfarenhet är en stor fördel i mitt arbete som lärare. Jag kan relatera till elevernas situation, och jag vet vad som krävs för att lyckas, säger Magdalena Pajala, skidlärare på Älvsbyns gymnasium.

Älvsbyns gymnasium har tre idrottsinriktningar på sin Nationella Idrottsutbildning (NIU). De är längdskidor, orientering och skidorientering. I sin roll som lärare möter hon elever från hela Sverige som går på idrottsgymnasiet. Hon tycker det är viktigt att anpassa undervisningen efter varje elevs individuella behov.

– Jag vill att eleverna ska känna att de kan utvecklas i deras egen takt. Eleverna måste lyssna på sig själva och göra det som är rätt för dem. Det handlar om att hitta balansen mellan träning, återhämtning och kost, säger hon.

Pannben

En viktig del av undervisningen är att fokusera på den mentala biten. Magdalena Pajala menar att det är viktigt att idrottare har en stark mental styrka för att kunna prestera på topp.

– Det handlar om att kunna hantera motgångar och att ha disciplinen att fortsätta även när det är jobbigt, säger hon.

Magdalena Pajala har själv erfarenhet av att både lyckas och misslyckas i idrottssammanhang. Hon tror att det är viktigt att lära sig av både positiva och negativa erfarenheter.

– Det är viktigt att våga testa sina gränser och att inte vara rädd för att misslyckas. Att träna sig på att vara i motgång och i den obekväma zonen och att hitta strategier hur man ska göra och vad man ska fokusera på när man är där, för att ändå ta sig vidare, säger hon.

Man förstår att Magdalena själv har ett starkt pannben då hon exempelvis 2020 i Vasaloppet, som är världens största långlopp på skidor med tusentals tävlande, tvingades åka med en bruten stav i en av de nio mi-

len, men trots det bröt hon inte loppet och var så mentalt stark att hon tog sig in på en hedersam 17:e plats.

Rekordmånga sökande

Inför nästa läsår har Älvsbyns gymnasiums skidlinje fått mångdubbelt fler sökande elever. Det vore kanske inte så konstigt om det är Magdalena Pajala som har varit draghjälp för att få fler sökande elever, eftersom hon är ett välkänt namn och har under många år tävlat på högsta elitnivå i olympiska spel, världscup och vunnit svenska mästerskapen flera gånger.

– I grunden tror jag det är att vi är ett starkt tränarteam med olika erfarenheter och kunskaper. Vi har jobbat med att vara synliga både på sociala medier och på tävlingar och velat lyfta Älvsbyn som studieort genom att välkomna sökande elever till att besöka skolan för att få uppleva hur det är att vara elev här, säger Magdalena Pajala.

– Det är också den väldigt fina tränings- och boendemiljön i Älvsbyn, men jag tror även att jag som person har spelat in en del. Både att jag har ett väldigt stort engagemang i ungdomsskidsporten i Norrbotten och givetvis spelar det nog även in att jag tävlat i världseliten, säger hon.

Tips till nya åkare

Magdalena Pajala rekommenderar att man börjar med enkla turer och sedan stegvis ökar svårighetsgraden.

– Det bästa är att börja med att ge sig ut en solig vinter- eller vårvinterdag och bara vara med om den fantastiska naturupplevelsen. Det viktigaste i början är att njuta och ha trevligt. Ta gärna med en eller några kompisar. Det bygger starka band när man tränar tillsammans, säger hon.

Text: Peter Lundberg

Foto: Marcel Köppe

Ledigt skidtränarjobb nästa läsår

På Älvsbyns gymnasium är de två skidlärare och då Magdalena klev på var tanken att Sture Norén skulle gå i pension i somras, men eftersom den andra skidläraren gled i väg till ett annat jobb så blev Sture kvar en säsong till innan pension. Därför kommer gymnasiet att anställa en ny skidlärarkollega till Magdalena Pajala till nästa läsår.

Magdalenas önskelista

Älvsbyns idrottsgymnasium jobbar varje år med att utveckla linjen för att kunna erbjuda eleverna ännu bättre förutsättningar att utvecklas.

– Alla känner inte till det, men valet att kunna förlägga gymnasie-studierna på fyra år i stället för tre år för att kunna maximera både träning och studier är återinfört på vårt gymnasium. Detta är en mycket viktig möjlighet och gör det mer attraktivt att välja Älvsbyn, säger Magdalena Pajala.

Om hon får drömma så är rullskidbana och höghöjdsläger högst upp på önske-listan, men det kanske skulle kräva en extern sponsor.

– Exempelvis vore det betydelsefullt med en rullskidbana i Älvsbyn, det skulle ge fantastiska möjligheter som komplement till sommarträningen och minska behovet av att träna ute i trafiken, säger hon.

Hon drömmer också om att kunna ta med eleverna på ett höghöjdsläger i Alperna.

– Det skulle vara en fantastisk möjlighet för eleverna att få testa på att träna i den typen av miljö. Det skulle göra dem mer förberedda för att ta steget upp till seniornivå, säger hon.

Första gången Magdalena Pajala åkte skidspåret i Dalen vid Kanis kändes det som att hon kom till lilla Alperna. Foto: Magdalena Pajala.

Älvsbyn firar 150 år som egen kommun

Älvsbyn, även känd som Norrbottens pärla, har en gedigen och anrik historia bakom sig.

2024 passerar Älvsbyn en viktig milstolpe när kommunen fyller 150 år som egen kommun. Under delar av 1800-talet tillhörde Älvsby socken Piteå landskommun. 1874 bröt sig Älvsbyn ut från grannstaden och Älvsby landskommun bildades.

Under 2024 kommer jubileumsåret att uppmärksammas på olika sätt. Om ni planerar att uppmärksamma detta så meddela gärna Linda Öhlin på Kultur och fritid (linda.ohlin@alvsbyn.se).

PolarVentures krokarm med Råvara

Polarbrödkoncernen expanderar sin verksamhet. Genom det nystartade bolaget PolarVentures har koncernen förvärvat delar av snabbmatskedjan Råvara.

– I detta första projekt med Råvara finns tydliga expansionsplaner. Målet är att skala upp verksamheten och etablera Råvara på fler orter i landet, säger Magnus Bringhammar, vice vd på Polarbrödsgruppen.

Den 27 oktober meddelade Polarbröd att man genom det nystartade bolaget PolarVentures förvärvat 49 procent av snabbmatskedjan Råvara. Detta är PolarVentures första stora satsning sedan starten.

– Nu startar vi upp PolarVentures, ett bolag som ska arbeta för att snabba på omställningen till ett regenerativt mat-system, ett system som stärker vår planet, inte utarmar den. Vi erbjuder njutning, hälsa och hållbarhet. Att kroka arm med Anders Hellman, och få följa med på hans fantastiska resa med Råvara, är ett sätt för oss att lära oss mer om god och hälsosam mat, säger koncern-*vd* Karin Bodin.

Råvara driver restauranger i Boden, Luleå, Piteå och Skellefteå. Restaurangerna serverar bland annat sushi och Poké. Fokuset har legat på att erbjuda kunderna hälsosamma maträtter.

– Jag vill förändra branschen mot det mer naturliga och hälsosamma och erbjuda något som smakar fantastiskt och som gör gott för gästens inre välmående. Tillsammans med PolarVentures kan vi göra skillnad, på riktigt. Vi delar värdeskapande grundvärderingar, samtidigt som vi kompletterar varandra för att ta Råvara till nya marknader, säger Råvaras grundare och ägare Anders Hellman.

Bibliotekspersonalen Viktoria Westman, Elin Lindkvist, Maria Thysell, Mona Öhman och Lisbeth Viklund.

Emil i Lönneberga firade 60 år

Året var 1963 när barnboksförfattaren Astrid Lindgren presenterade den lilla godhjärtade pojken Emil Svensson från småländska Lönneberga. Sedan dess har läsarna fått följa med Emil på hans äventyr, fyllda med ett och annat hyss.

Det har nu gått 60 år sedan Emils första framträdande. För att uppmärksamma jubileet anordnade biblioteket i Älvsbyn en utställning, där besökarna fått en inblick i Emils värld.

– Vi ser att det har varit uppskattat hos våra besökare när vi har anordnat en sådan här utställning. Det har framför allt varit roligt för barnen. Emil är en litterär figur som alltid är populär, berättar Lisbeth Viklund, bibliotekspedagog.

Text: Robin Nilsson

Foto: Anna Lundmark

